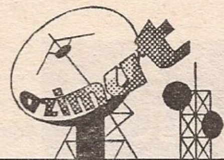
RĂZVAN CODRESCU

Învierea neamurilor

Pentru că ne aflăm după Sfintele Paști (**Învierea** Domnului este cea mai de seamă sărbătoare a Ortodoxiei și cel mai adânc temei al creștinismului), să ne reamintim acel binecunoscut pasaj din scrierile lui Corneliu Zelea Codreanu și să medităm asupra înțelesurilor lui :

"Țelul final (al neamului) nu este viața, ci Învierea. Învierea neamurilor în numele Mântuitorului Iisus Hristos. Creația, cultura, nu-i decât un mijloc, nu un scop, cum s-a crezut, pentru a obține această înviere. Este rodul talantului pe care Dumnezeu l-a sădit în neamul nostru, de care trebuie să răspundem. **Va veni o vreme când toate neamurile pământului vor învia, cu toți morții și cu toți regii sau împărații lor,** având fiecare neam locul său înaintea tronului lui Dumnezeu. Acest **moment final**, "învierea din morți", este țelul cel mai înalt și mai sublim către care se poate înălța un neam. Neamul este deci o entitate care își prelungește viața și dincolo de pământ. Neamurile sunt realități și în lumea cealaltă, nu numai în lumea aceasta".

Pasajul de mai sus nu este unul oarecare, ci conține esența însăși a legionarismului, așa cum a fost văzut de chiar întemeietorul lui. Este proiecția vizionară a unei credințe și a unui ideal ce transcend amețitor planul istorico-politic. Fără această dimensiune spirituală, fără acest vizionarism de esență creștină, Mișcarea Legionară n-ar fi fost, de altfel, decât un partid politic între altele...

Se știe că în timpul procesului din 1938 al lui Corneliu Zelea Codreanu s-a insistat în mod deosebit asupra răspunsului dat de Mircea Eliade la ancheta întreprinsă în 1937 de ziarul legionar *Buna Vestire* (**De ce cred în biruința legionară?**). Căpitanul însuși l-a invocat, considerându-l o excelentă expunere sintetică a crezului legionar, pe care Mircea Eliade îl asimilase organic și esențial, de la înălțimea conștiinței sale intelectuale, religioase și naționale. Spicuim aici frazele cele mai importante:

"... Mișcarea Legionară s-a născut sub semnul Arhanghelului Mihail și va birui prin harul dumnezeiesc. De aceea, în timp ce toate revoluțiile contemporane sunt politice, revoluția legionară este spirituală și creștină (...) **Revoluția legionară are drept țintă supremă mântuirea neamului,** împăcarea neamului românesc cu Dumnezeu, **cum a spus Căpitanul**" (subl.n.).

Este transparentă referința lui M. Eliade la textul din *Pentru Legionari* citat mai înainte. Rostindu-se despre "ținta supremă" (la Codreanu: "țelul final") al "revoluției legionare", M. Eliade nu folosește cuvântul "înviere", dar îl utilizează pe cel de "mântuire", care, creștinește vorbind, este nedisociabil de realitatea mistică a Învierii. Perspectiva este, de asemenea, nu individuală, ci națională. S-ar putea zice că dacă finalitatea creștinismului este mântuirea/învierea **omului** prin Hristos, finalitatea legionarismului autentic (care nu poate fi înțeles în afara creștinismului și

ortodoxiei) este mântuirea/învierea **neamului** întru Hristos. Nu este de mirare că mult mai târziu, în *Memoriile* sale, M. Eliade își reafirmă poziția de atunci, ce pare a fi rămas convingerea lui de o viață (chiar dacă unii au încercat s-o interpreteze tendențios): "Probabil că Corneliu Codreanu nu m-ar fi contrazis. Căci, pentru el, Mișcarea Legionară nu constituia un fenomen politic, ci era de esență etică și religioasă (...). Și cea mai patetică ironie a acelei primăveri 1938 a fost că nimicirea singurei mișcări politice românești care **lua în serios** creștinismul și Biserica a fost începută sub oblăduirea... Patriarhului Miron". Poate că M. Eliade exagerează într-un fel, vorbind, pe fondul îndoielilor asupra "destinului politic" al generației sale, de "structura și vocația de **sectă mistică**" a Mișcării Legionare (subl.n.); nu este nicidecum vorba de un misticism sectarist, ci de o autentică trăire creștină a istoriei, integrată organic tradiției ortodoxe a neamului românesc, nu substituindu-se "liniei Bisericii", ci subordonându-se acesteia, într-un smerit și armonic paralelism, cum explica în altă parte același Corneliu Z. Codreanu: "**Noi**, prin acțiunea noastră, prin toate faptele și gândurile noastre, **tindem către această linie a Bisericii**, ne ridicăm spre ea, atât cât ne permite greutatea păcatelor(...). Rămâne de văzut cât am putut, prin sforțările noastre pământești, a ne înălța către această linie" ce "atinge perfecția și sublimul".

Este limpede, în orice caz, că întemeietorul Legiunii nu folosește **metaforic** noțiunea de "înviere", ci îi dă sensul ei **mistic**, extinzând-o de la planul individual la planul național. În ortodoxie se admite, îndeobște, că va exista și "o judecată a neamurilor". Codreanu însuși invocă două locuri scripturistice, ambele din *Apocalipsa lui Ioan:* "**Neamurile** vor umbla în lumina ei (a cetății "Noului Ierusalim" - n.n.) și împărații pământului își vor aduce slava și cinstea lor în ea" (21,24) și "Căci numai Tu ești sfânt și toate **neamurile** vor veni și se vor închina înaintea Ta, pentru că judecățile Tale au fost arătate" (15,4). Alții citează în același sens și cuvintele lui Pavel, "Apostolul neamurilor": "Căci, precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia. Dar **fiecare în rândul cetei sale**"... (I Corinteni, 15, 22-23; subl. n.). Hristos ne spune că, după obsteasca înviere, sufletele drepților vor fi "ca îngerii lui Dumnezeu în ceruri". Și poate că, așa cum îngerii sunt rânduiți **în cete** ierarhizate, oamenii înviați vor fi și ei rânduiți **pe neamuri**, "sinele" individual **participând** la "sinea" comunitară ("sufletul neamului"), cum ar fi zis Constantin Noica.

Aici se deschide discuția asupra **realității metafizice a neamurilor.** Opunându-se celor ce le consideră doar realități bio-istorice, Nae Ionescu și discipolii săi au susținut adeseori în epocă statutul metafizic al etniilor, din unghiul de vedere al **filosofiei** creștine. Dar chiar teologii cei mai vestiți ai vremii, Nichifor Crainic (*Puncte cardinale în haos, Ortodoxie și etnocrație*) și Dumitru Stăniloae (*Ortodoxie și românism, Poziția d-lui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie*), s-au pronunțat în același sens. Corneliu Z. Codreanu este mai aproape de aceștia din urmă, deci de dimensiunea **teologică** a problemei, pe care însă el nu o pune teoretic, ci vizionar, asemenea marilor iluminați.